

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef

Nazwisko: Derus

Miejsce urodzenia: Podklasztor

Data urodzenia: 06-07-1948

Imię ojca: Stanisław

Imię matki: Marianna

Dodatkowe informacje: Wojskowy Obóz Specjalny nr 6 w Czerwonym Borze przy 2 Batalionie Inżynieryjnym WOW był największym z dziesięciu powołanych w ramach akcji „Jesień 82”, gdzie umieszczeni zostali wytypowani przez SB i WSW działacze NSZZ „Solidarność” (łącznie ok. 1500 osób), uznani za „szczególnie niebezpiecznych” w czasie wprowadzania delegalizującej „Solidarność” ustawy o związkach zawodowych. Obóz działał od 5.11.1982 do 3.02.1983. Znalazło się w nim 450 osób z całej Polski. Oficjalnym powodem były szkolenia dla rezerwistów. Wśród powołanych znaleźli się niezdolni do służby, a nawet niepełnosprawni. Trafiło tu najwięcej takich osób w skali całego kraju. Obóz składał się z 20 baraków. Każdy zbudowano z trzech połączonych wagonów kolejowych, obitych z zewnątrz deskami. Do ich ogrzewania służyły małe piecyki, nie gwarantujące odpowiedniej temperatury w warunkach zimowych. Przetrzymywani zmuszani byli do prowadzenia szeregu ciężkich prac fizycznych. Nakazano im budowę drogi ze śniegu na poligonie, a także magazynu min. Skoszarowani w Czerwonym Borze odbywali również ćwiczenia z obsługi broni i musztrę, co stanowiło wyjątek wśród innych obozów. Umieszczeni w obozie poddawani byli nieustannej inwigilacji. W barakach założono podsłuchy. Umieszczono tam również informatorów WSW. Prowadzono także intensywne przesłuchania. Przez pewien czas obok obozu stacjonował batalion WSW. Umieszczeni w obozie próbowali protestów. 10.11.1982 kilku z nich odmówiło przyjmowania posiłków, co zakończyło się skierowaniem sprawy do sądu. Rezerwiści próbowali także kolportować wydawnictwa podziemne. Wszyscy umieszczeni w obozie poddani zostali intensywnej indoktrynacji. Bibliografia:- Bożko M., Czerwony Bór. Polski Gułag '82, „Dziennik Wschodni”, 8 II 2007.- Dąbrowski M., Wojskowe Obozy Specjalne 1982–1983, Lublin 2013.- Piotrowski P., Kompanie polowe w „ludowym” Wojsku Polskim jako forma represji politycznych. Zarys problemu, „ZHW” 2010, nr 32-33.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Józef Derus figuruje w wykazie rezerwistów powołanych na ćwiczenia w wojskowym obozie internowania w Czerwonym Borze (JW 3466). Powołany 05.11.1982, przydzielony do 3 kompanii saperów. Zwolniony po odbyciu ćwiczeń 03.02.1983.	IPN BU Pf 1090/62.	